

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**KAHRAMANMARAŞ ONİKİŞUBAT
BELEDİYESİ
2015 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

Ekim 2016

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	4
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	6
7.	EKLER.....	13

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1: 2013 – 2015 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Tablo 2: 2013 – 2015 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Tablo 3: 2015 Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

Tablo 4: 2015 Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Kahramanmaraş Oniki Şubat Belediyesi'nde mali iş ve işlemler, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'yla getirilen tahakkuk esaslı muhasebe sistemine uygun olarak düzenlenmekte ve uygulamalar, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyi açısından dağılımı, aşağıda Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1: 2014 – 2015 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

GİDER TÜRÜ	2014 (TL)	2015 (TL)	DEĞİŞİM ORANI (2015-2014)
PERSONEL GİDERLERİ	8.201.921,88	10.960.060,14	0,33
SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	1.459.574,64	1.755.033,52	0,20
MAL VE HİZMET ALIMLARI	20.584.687,81	46.698.535,80	1,26
FAİZ GİDERLERİ	0,00	3.861,77	
CARİ TRANSFERLER	1.567.028,80	4.487.480,37	1,86
SERMAYE GİDERLERİ	24.145.922,88	102.016.636,84	3,22
BÜTÇE GİDER TOPLAMI	55.959.136,01	165.921.608,44	1,96

Tablo 1'de gösterildiği üzere, personel, mal ve hizmet alımları, faiz giderleri, cari transferler ve sermaye giderlerindeki artışa paralel olarak bütçe giderleri 2014 yılından 2015 yılına kadar % 196 oranında artış göstermiştir.

Tablo 2: 2014 – 2015 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

GELİRİN TÜRÜ	2014 (TL)	2015 (TL)	DEĞİŞİM ORANI (2015-2014)
VERGİ GELİRLERİ	6.709.334,54	24.374.415,58	2,63
TESEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	7.320.067,69	19.312.761,54	1,63
ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	221.402,17	1.573.514,15	6,10
DİĞER GELİRLER	48.271.381,19	115.907.540,20	1,40
SERMAYE GELİRLERİ	0,00	16.879.569,28	-
BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	62.522.185,59	178.047.800,75	1,84
BÜTÇE GELİRLERİNDEN RED VE İADELER TOPLAMI	773.581,05	4.432.869,07	4,73
NET BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	61.748.604,54	173.614.931,68	1,81

Tablo 2'deki veriler dikkate alındığında, diğer gelirlerdeki artışla birlikte bütçe 2014 yılından 2015 yılına kadar % 184 oranında artış göstermiştir.

Kahramanmaraş Oniki Şubat Belediyesi 2015 dönemi bütçe tahmini ve

gerçekleşmeleri Tablo 3 ve Tablo 4'te gösterilmektedir.

Tablo 3: 2015 Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

GİDER TÜRÜ	2015 BÜTÇE (A) (TL)	2015 GERÇEKLEŞEN (B) (TL)	GERÇEKLEŞME ORANI (C=(B/A))
PERSONEL GİDERLERİ	11.185.914,34	10.960.060,14	0,98
SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	1.772.656,80	1.755.033,52	0,99
MAL VE HİZMET ALIMLARI	48.598.741,72	46.698.535,80	0,96
FAİZ GİDERLERİ	12.000,00	3.861,77	0,32
CARİ TRANSFERLER	4.971.466,94	4.487.480,37	0,90
SERMAYE GİDERLERİ	111.909.220,20	102.016.636,84	0,91
BÜTÇE GİDER TOPLAMI	178.450.000,00	165.921.608,44	0,93

Buna göre 2015 yılında Bütçe Giderleri % 93 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bütçe giderlerinden esas olarak sermaye giderinde bulunan gayrimenkul sermaye üretim giderleri kalemi az gerçekleşmiştir. Bu sebeple, tahmin edilen bütçe giderleri toplamı % 7 oranında az gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2015 Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

GELİRİN TÜRÜ	2015 GELİR BÜTÇESİ (A) (TL)	2015 GERÇEKLEŞEN (B) (TL)	GERÇEKLEŞME ORANI (C=B/A)
VERGİ GELİRLERİ	21.453.000,00	24.374.415,58	1,13
TESEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	15.920.000,00	19.312.761,54	1,21
ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	5.520.000,00	1.573.514,15	0,28
DİĞER GELİRLER	113.685.000,00	115.907.540,20	1,01
SERMAYE GELİRLERİ	21.872.000,00	16.879.569,28	0,77
BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	178.450.000,00	178.047.800,75	0,99
BÜTÇE GELİRLERİNDEN RED VE İADELER TOPLAMI (-)	604.000,00	4.432.869,07	0,00
NET BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	178.450.000,00	173.614.931,68	0,97

Buna göre 2015 yılında Bütçe Gelirleri % 99 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bütçe gelirlerinden, alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler ve sermaye gelirleri kalemleri az gerçekleşmiştir.

"Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar"ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri.
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilecektir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Onikişubat Belediyesi 2015 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının Usulüne Uygun Kullanılmaması

Oniki Şubat Belediyesi 2015 yılı mali işlemleri üzerinde yapılan incelemede; kamu hizmetleri dolayısıyla yapılan tüm alımlarda 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının kullanıldığı görülmüştür.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun kapsam başlıklı 1'inci maddesine göre Kanun kapsamındaki kurumların ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetler katma değer vergisine tabi bulunmaktadır.

Buna göre, belediyelerin teslim ve hizmetlerinden ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyetleri haricindeki genel kamu hizmetlerine ilişkin giderler indirim konusu yapılamayacağından, bu giderler karşılığında yapılan ödemelere ait muhasebe kayıtlarında 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı kullanılmasının gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyelerin teslim ve hizmetlerinden ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyetleri haricindeki genel kamu hizmetlerine ilişkin giderler indirim konusu yapılamayacağından, bu giderler karşılığında yapılan ödemelere ait muhasebe kayıtlarında 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı kullanılmaması gerekirken sehven 3 adet Taşınır girişleri Otomatik muhasebeleştirme fişlerinde kullanılmıştır. Bundan sonraki dönemlerde ilgili hesabın Belediyenin teslim ve hizmetlerinden ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyetleri haricindeki giderlerinde söz konusu indirim yapılmaması yönünde ilgili birim uyarılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi ile bulgu konusu husus hakkında mutabakat sağlanmış olup izleyen yıllarda bu konu hakkında idarenin gereğini yerine getirip getirmediğinin takip edilmesi uygun olur.

BULGU 2: 372 ve 472 Nolu Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarının Kullanılmaması

Kurumun mali tablolarının incelenmesi sonucunda, yılı içinde kıdem tazminatı

ödemeleri bulunduğu halde, 372 ve 472 Nolu Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarının kullanılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin; 248'inci maddesinde, 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı; 290'ıncı maddesinde de; 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı hesabının, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmektedir. Ancak, yapılan incelemede, 630.01.03.02.01 gider kodunda 304.095,49 Türk Lirası ihbar ve kıdem tazminatı ödemesi yapıldığı halde, söz konusu hesapların kullanılmadığı görülmüştür.

Kıdem tazminatı karşılıklarının yıl içinde ödeneceği öngörülen kısmının 372 nolu hesaba, kalanının da 472 nolu hesaba kaydedilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesapları Yönetmelik hükümlerine göre 2016 yılı itibariyle kullanılmaya başlanmış olup, izleyen dönemler içerisinde kullanılması konusunda ilgili birimlere gerekli uyarılar yazılı olarak yapılmıştır.” denilmiştir.

Sonuç olarak 372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarının 2016 yılı itibariyle kullanılmaya başlandığı belirtildiğinden, söz konusu hususun gelecek yıl denetimlerinde incelenmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Ambalaj Atıklarının Toplanması İşinin İhalesiz Olarak Bir Firmaya Verilmesi

Ambalaj atıkları toplama hakkının rekabet sağlanmadan, ihale yapılmadan ve herhangi bir bedel alınmadan verildiği tespit edilmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 8'inci, 11'inci ve 12'nci maddelerine dayanılarak çıkarılan “Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği” 24.08.2011 tarih ve 28035 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Yönetmelik'te; ambalaj atıkları oluşumunun önlenmesine, önlenemeyen ambalaj atıklarının tekrar kullanım, geri dönüşüm ve geri kazanım yolu ile bertaraf edilecek

miktarının azaltılmasına, ambalaj atıklarının belirli bir yönetim sistemi içinde kaynağında ayrı toplanmasına, taşınmasına, ayrılmasına ilişkin teknik ve idari standartların oluşturulmasına yönelik prensip, politika ve programlar ile hukuki, idari ve teknik esaslar belirlenmiştir. Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nin 5'inci maddesi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile belediyelere çeşitli görevler yüklemiştir.

Belediyeler, ambalaj atığını toplamak veya toplattırmak, bu iş için toplama ayırma tesisi kurmak/kurdurmak, işletmek/işlettirmek ve kurduğu tesislere çevre lisansı/geçici faaliyet belgesi almak/aldırmak zorundadır.

Belediyeler söz konusu işleri ya bizzat kendileri yapacak ya da Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan çevre lisansı almış olan firmalara yetki devri suretiyle yaptıracaklardır.

Ambalaj atıklarının toplanması konusunda bazı kuruluşlar yetkili kılınmışlardır. Bu kuruluşlar da ambalaj atıklarının toplanmasında imtiyaz sahibi şirketlerden hizmet alımı yapmakta ve bedelini düzenlenen fatura karşılığında söz konusu şirketlere ödemektedir. Söz konusu şirketlere ambalaj atığı toplama imtiyazı belediyeler tarafından, yapılan üçlü sözleşme ile verilmektedir. Ancak yapılan incelemede, Onikişubat Belediyesi tarafından söz konusu imtiyaz hakkı verilmesi karşılığında, herhangi bir bedel alınmadığı tespit edilmiştir.

Onikişubat Belediyesi ihale yapmadan ve herhangi bir bedel almadan 2015 yılından itibaren 3 yıl süreli ambalaj atıklarının toplanmasına ilişkin sözleşmeyi ilgili firma ile imzalamıştır.

Ambalaj atıklarının toplanması yetkisinin, Onikişubat Belediyesi tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde açılacak ihale yoluyla, en yüksek bedeli ödemeyi kabul eden şirkete verilmesi ve buradan belediyenin bir gelir elde etmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nde atıkların toplanması konusunda yetki verilen şirketlerden herhangi bir bedel alınacağına dair bir madde olmadığından, ambalaj atıklarının toplanabilmesi için 01.05.2015 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yetki belgesine sahip KAHRAMANMARAŞ KAĞIT SAN. TİC. A.Ş. ile 3 yıllık bedelsiz sözleşme imzalanmıştır.

Ayrıca, ambalaj atıklarının toplanmasından gelir elde edilmemesi ile ilgili olarak

sorumlu birim uyarılarak konuyla ilgili çalışma yapılması sağlanacaktır.’’ denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye tarafından ambalaj atıklarının toplanması için şirkete ambalaj atıklarıyla ilgili imtiyaz hakkı verilmekte, söz konusu şirket topladığı ambalaj atıklarını yetkilendirilmiş vakfa fatura etmekte ve ücretini ondan almakta, ayrıca söz konusu atıkları geri dönüşüm amacıyla satmakta ve iki türlü gelir elde etmektedir. Belediyenin 2886 sayılı Kanun çerçevesinde ihale yaparak lisanslı firmalar arasında rekabet ortamı sağlanması ve en yüksek geliri veren şirkete söz konusu imtiyazın verilmesi gerektiği düşünülmektedir. Kurum, sorumlu birimin uyarılarak konuyla ilgili çalışma yapılacağını belirtmiştir. Söz konusu hususun gelecek yıl denetimlerinde incelenmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Kamu Haznedarlığı Tebliği Hükümlerine Aykırı İşlem Yapılması

Oniki Şubat Belediyesi adına özel bankalar ve Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş. tarafından tahsil edilen paraların, takip eden işgünü içerisinde kurumun kamu sermayeli bankalardaki hesaplarına aktarılmadığı görülmüştür.

11.09.2013 tarih ve 28762 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği’nin Uygulama ve Kullanılacak Araçlar başlıklı 5’inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca; Kurumların faaliyetleri kapsamında yaptıracakları tahsilat ve ödeme işlemleri için yurtiçinde yerleşik diğer bankaları ve Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.’yi kullanabilme imkanı olmakla beraber, gerçekleştirilen tahsilat tutarlarının takip eden işgünü içinde ilgili kurumun kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “11.09.2013 tarih ve 28762 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği’nin Uygulama ve Kullanılacak Araçları başlıklı 5’inci maddesinin üçüncü fıkrası (a) bendi uyarınca; Kurumların Faaliyetleri kapsamında yaptıracakları tahsilat ve ödeme işlemleri için yurtiçinde yerleşik diğer bankaları ve Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.’yi de kullanabilir. Gerçekleştirilen tahsilat tutarlarının, özel kanunların verdiği yetki kapsamında yapılan düzenlemelerde yer alan hükümler saklı kalmak kaydı ile takip eden işgünü içinde ilgili kurumun kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılması zorunludur denilmektedir.

Bundan sonraki işlemlerde belirtilen tebliğ hükümlerine göre işlem yapılması hususunda ilgili birimler uyarılacaktır.” denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bulgu konusu husus hakkında gereğinin yapılacağı beyan edilmiş olup ilerleyen yıl denetimlerinde konunun incelenmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Kiraya Verilen Taşınmazlardan Kira Süresi Bitenler Arasında İhale Yapılmadan Süre Uzatımı Verilenlerin Bulunması

Kurumun mülkiyetinde bulunan ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uyarınca ihale ile kiraya verilmesi gereken taşınmaz mallardan kira süresi bitenler arasında ihale yapılmadan süre uzatımı verilenlerin bulunduğu görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun; “Kapsam” başlıklı 1'inci maddesinde; genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceği; “Kiralarda sözleşme süresi” başlıklı 64'üncü maddesinde, kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresinin on yıldan çok olamayacağı; “Ecrimisil ve tahliye” başlıklı 75'inci maddesinde de, kira sözleşmesi bittiği halde işgal edilen taşınmaz malların, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği; belirtilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Meclisin görev ve yetkileri” başlıklı 18'inci maddesinde; taşınmaz malların üç yıldan fazla kiralanmasına meclisin karar vereceği; “Encümenin görev ve yetkileri” başlıklı 34'üncü maddesinde, taşınmaz malların süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına encümenin karar vereceği; “Belediyenin yetkileri ve imtiyazları” başlıklı 15'inci maddesinde de; belediye mallarına karşı suç işleyenlerin Devlet malına karşı suç işlemiş sayılacağı ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı belirtilmektedir.

Kurumun, söz konusu mevzuat hükümleri gereğince, kira süresi biten taşınmazlarının tamamını 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uyarınca ihale ile kiraya vermesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Bu tip kiracıların borçlarının tahsili ve tahliyesi

sağlanacaktır. Ayrıca yeni kiracıların tamamının kiralari güncellenecek ve gerekli tebligatlar yapılacaktır. Bundan böyle uzun süreli kiralardan süresi dolanlar tahliye edilip, kiraya verme işlemleri 2886 Sayılı Kanun hükümlerine göre yürütülecektir.” denilmiştir.

Sonuç olarak Süresi dolan kiracıların tahliye edileceği, kiraya verme işlemlerinin de 2886 Sayılı Kanun hükümlerine göre yürütüleceği belirtildiğinden, gelecek yıl denetimlerinde söz konusu hususun incelenmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsil Edilmemesi

Belediyenin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerlerde bulunan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

Sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerecin taşınmazlardan geçirilmesiyle ilgili geçiş hakkına, bu hakka ilişkin uygulanacak ücret tarifesine ve yönetmelik kapsamındaki işlemlerin denetlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik elektronik haberleşme altyapısı, elektronik haberleşme şebekesi, geçiş hakkı, geçiş hakkı sağlayıcısı, işletmeci, geçiş hakkı ücreti ve geçiş hakkı ücret tarifesi gibi birçok kavramı tanımlamıştır.

Yine aynı Yönetmelik’te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, Yönetmelik’te belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin sözleşmede yer alacağı hüküm altına alınmış ve ayrıca 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik’e eklenmiştir.

Yukarıda belirtilen düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde, belediye tarafından altyapı geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsil edilmemesi sonucu kurumun gelir kaybına uğradığı görülmüş olup, altyapı geçiş hakkı bedellerine yönelik gerekli çalışmaların yapılmaya başlanılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Altyapı Tesislerinin Kurulması ve Bu Tesislerin Ortak Kullanılması İçin Katılım ve Güzergah Bakımı Bedellerinin Tespiti ile Geçiş Hakkına İlişkin Yönetmelik’in 7’nci maddesinin 2’nci paragrafına göre, altyapı tesisi açım ruhsatı işlemleri ilgili belediye tarafından düzenlenir ve zemin tahrip bedeli ilgili belediyeye yatırılır. Geçiş bedellerinin hesaplanması, ilgililerden tahsil edilmesi, ilçe belediyelerine sorumluluk alanları ölçüsünde bedelinin hesaplanarak aktarımının yapılması Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi sorumluluğunda olduğundan, belediyemize aktarılması gereken tutar belirtilmediğinden takibi yapılamamaktadır.” denilmiştir.

Sonuç olarak İlçe belediyelerinin tasarrufunda veya sorumluluğunda olan yerlerde bulunan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin ilçe belediyeleri tarafından tahsil edilmesi gerektiğinden bu konuyla ilgili işlemlerin başlatılması uygun olur. Söz konusu hususun gelecek yıl denetimlerinde incelenmesi gerekmektedir.

7. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

BİLANÇO						
Aktif	Cari Yıl (2015)		Pasif	Cari Yıl (2015)		
	TL	Kr		TL	Kr	
1 DÖNEN VARLIKLAR	18.484.106,42		3 Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	35.037.424,11		
Hazır Değerler	1.104.812,70		Faaliyet Borçları	30.056.715,96		
102 Banka Hesabı	150.825,85		320 Bütçe Emanetleri Hesabı	30.056.715,96		
103 Ödenecek Çekler ve Gönderme	-81.294,85		Emanet Yabancı Kaynaklar	2.908.844,16		
108 Diğer Hazır Değerler Hesabı	0,03		330 Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	587.303,16		
109 Banka Kredi Kartlarından	1.035.281,67		333 Emanetler Hesabı	2.321.541,00		
Menkul Kıymet ve Varlıklar	3.041,62		Ödenecek Diğer Yükümlülükler	2.070.783,99		
118 Diğer Menkul Kıymet ve Varlıklar	3.041,62		360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı	1.102.800,69		
Faaliyet Alacakları	10.861.348,26		361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesin	102.540,10		
120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı	10.861.348,26		362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri	865.443,20		
122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli	0,00		Gelecek Aylara ait Gelirler ve	1.080,00		
Diğer Alacaklar	3.116.348,62		380 Gelecek Aylara ait Gelirler Hesabı	1.080,00		
140 Kişilerden Alacaklar Hesabı	3.116.348,62		Diğer Kısa Vadeli Yabancı	0,00		
Stoklar	1.453.815,64		391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi	0,00		
150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabı	1.453.815,64		5 Öz Kaynaklar	451.667.400,67		
Ön Ödemeler	432.427,96		Net Değer	91.813.571,56		
160 İş Avans Ve Krediler Hesabı	107.027,96		500 Net Değer Hesabı	91.813.571,56		
162 Bütçe Dışı Avans Ve Krediler	325.400,00		Yeniden Değerleme Farkları	243.230.895,47		
Diğer Dönen Varlıklar	1.512.311,62		522 Yeniden Değerleme Farkları	243.230.895,47		
190 Devreden Katma Değer Vergisi	1.512.311,62		Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet	37.627.573,64		
2 DURAN VARLIKLAR	468.220.718,36		570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet	37.627.573,64		
Faaliyet Alacakları	0,00		Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet	-4.406,07		
222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli	0,00		580 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet	-4.406,07		
Mali Duran Varlıklar	44.686.076,48		Dönem Faaliyet Sonuçları	78.999.766,07		
240 Mali Kuruluşlara Yatırılan	44.686.076,48		590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonuçları	78.999.766,07		
Maddi Duran Varlıklar	423.534.641,88					
250 Arazi ve Arsalar Hesabı	232.060.608,27					
251 YerAltı ve YerÜstü Düzenleri	73.383.954,89					
252 Binalar Hesabı	24.594.405,50					
253 Tesis Makina ve Cihazlar Hesabı	107.045.476,26					
254 Taşıtlar Hesabı	1.277.962,02					
255 Demirbaşlar Hesabı	3.623.942,08					
257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı	-28.197.943,20					
258 Yapılmakta Olan Yatırımlar	9.746.236,06					
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	0,00					
260 Haklar Hesabı	0,00					
268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı	0,00					
294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve	13.335,00					
299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı	-13.335,00					
Aktif Toplamı	486.704.824,78		Pasif Toplamı	486.704.824,78		

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Yard. Kod	Giderin Türü	Cari Yıl (N)	Hesap Kodu	Yard. Kod	Gelirin Türü	Cari Yıl (N)
			TL				TL
630	1	Personel Giderleri	11.014.306,76	600	1	Vergi Gelirleri	29.748.981,09
630	2	Sosyal Güvenli Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.763.979,05	600	3	Teşebbüs Ve Milkiyet Gelirleri	15.858.817,20
630	3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	42.725.651,25	600	4	Alınan Bağış Ve Yardımlar İle Özel Gelirler	1.573.500,76
630	4	Faiz Giderleri	3.861,77	600	5	Diğer Gelirler	121.001.160,09
630	5	Cari Transferler	776.171,78	600	11	Değer Ve Miktar Değişimleri Gelirleri	0,26
630	13	Amortisman Giderleri	26.875.871,08	Genel Toplam			168.182.459,40
630	14	İlk Madde Ve Malzeme Giderleri	5.125.008,75	Faaliyet Sonucu (+)			78.999.766,07
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderleri	897.842,89				
Genel Toplam			89.182.693,33				

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>